

TUTKIMUSRAPORTTI: OPPIMINEN VUONNA 2025

Opetusalan ammattilaisten ja opiskelijoiden näkemys verkko- ja hybridiopettamisen kokemuksista, nykytilasta ja tulevaisuudesta. Johtopäätökset tuloksista ja kehitysideoita verkko- ja hybridiopetuksen parantamiseen organisaatiossasi.

PRAECOM

1. Johdanto ja tutkimuksen tausta

Pandemia-aika muutti hetkellisesti ja osin myös pysyvästi tapoja, joilla vuorovaikutteista opetusta järjestetään tänä päivänä ja tulevaisuudessa. Viimeisen 2-3 vuoden aikana olemme kohdanneet jatkuvaa muutosta siinä, miten opetusta järjestetään. Tästä muutoksesta kumpusi markkinatutkimuksemme aihe ”Oppiminen Vuonna 2025”.

Mikä oli kyselytutkimuksen tarkoitus?

Olemme Praecomilla toimineet jo pitkään EDU-sektorin organisaatioiden kumppanina toteuttaen oppimisympäristöjen teknologisia ratkaisuja eri opetusasteille. Viimeisinä vuosina ja jopa jo ennen pandemiaa, hybridi- ja verkko-opettamisen edelläkävijäorganisaatiot ovat miettineet ja rakentaneet ratkaisuja, joilla vuorovaikutusta etä- ja hybridiopetustilanteissa voidaan parantaa. Nyt kun olemme laajemmin saaneet kokemuksia siitä, mitä verkko- ja hybridiopettamisen arki on, halusimme saada selville, miten se on oppilaitoksissa toiminut ja millainen suhtautuminen opetusalan ammattilaisilla ja opiskelijoilla on tähän asiaan nyt ja tulevaisuudessa.

Praecom teetti kesällä 2022 IROResearchilla verkkotutkimuksen, johon vastasi 186 opetusalan ammattilaista (opettaja, koulutusalan asiantuntija, koulutusalan ICT-asiantuntija, oppilaitoksen/organisaation johtavassa asemassa, muu) ja 100 opiskelijaa. Aineistoa täydennettiin ITK 2022 -tapahtumassa, jossa opetusalan ammattilaiset pääsivät Praecomien osastolla vastaamaan kyselyyn päätelaitteen avulla. Lopullinen opetusalan ammattilaisten vastaajajoukko nousi 223 vastaajaan. Tarkoituksena oli selvittää heidän näkemyksiään hybridi- ja verkko-opettamisen kokemuksista, nykytilasta ja tulevaisuudesta. Näihin teemoihin tarjoamme tässä raportissa tutkimustietoon pohjautuvia vastauksia.

Sisällysluettelo

1. Johdanto ja tutkimuksen tausta	1
2. Hybridiopetuksen määritelmä ja hybridiopetuksen yleisyys oppilaitoksissa	3
2.1. Hybridiopettamisen suurin haaste on tarve uudelle osaamiselle opettamisessa	4
2.2. Hybridiopettamisen muut haasteet	5
2.3. Hybridiopetuksen tulevaisuuden mahdollisuudet ja uhat	7
3. Verkko-opetuksen määritelmä ja yleisyys oppilaitoksissa	13
3.1. Verkko-opetuksen suurimmat haasteet liittyvät vuorovaikutukseen	14
3.2. Verkko-opetuksen tulevaisuuden mahdollisuudet ja uhat	17
4. Yhteenveto	20

2. HYBRIDIOPETUKSEN MÄÄRITELMÄ JA HYBRIDIOPETUKSEN YLEISYYS OPPILAITOKSISSA

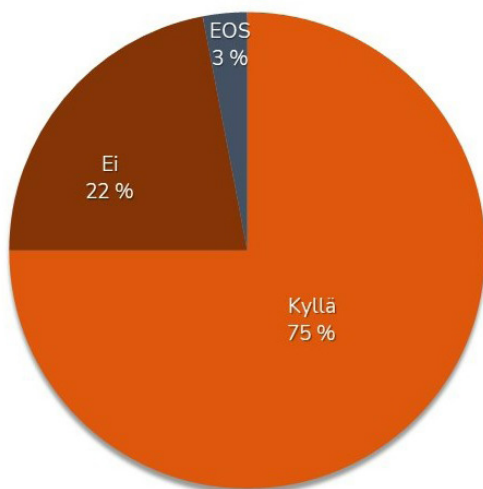

Määritelmä

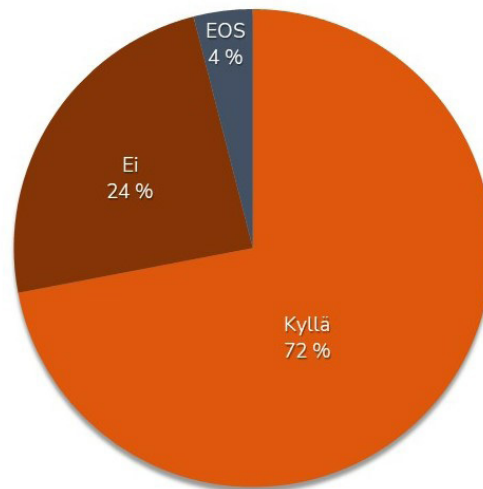
Hybridiopetuksella tarkoitetaan opetustilannetta, johon osa ryhmästä osallistuu etänä ja osa lähikohtaamisessa. Oleellista hybridiopetuksessa on, että he muodostavat tuossa tilanteessa aidosti yhtenäisen ryhmän riippumatta osallistumistavasta.

Oletteko toteuttaneet hybridiopetusta, jossa osa opiskelijaryhmästä on osallistunut etänä ja osa koulutustilasta?

Opetusalan ammattilaiset, N=223

Opiskelijat, N=100

Vastaajista valtaosalla on kosketuspintaa hybridiopettamiseen. Seuraavaksi käymme läpi oleellimmat löydökset, johtopäätökset ja kehitysehdotukset hybridiopettamisen osalta kyselytutkimuksesta.

2.1. Hybridiopettamisen suurin haaste on tarve uudelle osaamiselle opettamisessa

Tutkimuksemme mukaan niin opetusalan ammattilaisten kuin opiskelijoiden mielestä suurin haaste hybridiopetuksessa on se, että opettaja joutuu hankkimaan uutta osaamista. Opiskelijoista 68 % ja opetusalan ammattilaisista 65 % näki opettajan uuden osaamisen hankkimisen haasteena tai merkittävänä haasteena.

POISTA AIKAVARKAAT JA MAHDOLLISTA YHTENÄINEN KÄYTTÖKOKEMUS

Niin opetusalan ammattilaisten kuin opiskelijoiden mielestä **suurin haaste hybridiopetuksessa** on se, että opettaja joutuu hankkimaan uutta osaamista. Varmista yhtenäinen käyttökokemus kaikissa hybridiopetustiloissa, jotta myös opettajalla on edellytykset onnistua.

PRAECOM

Lähde: Oppiminen vuonna 2025 –tutkimus (Praecom Oy)

Mahdollista yhtenäinen käyttökokemus ja poista aikavarkaat

Tuloksesta voidaan päätellä, että hybridiopettaminen koetaan tällä hetkellä hyvin monimutkaiseksi opettajan kannalta ja hybridiopettaminen vaatii opettajalta asioita, joita ei voida oletusarvoisesti odottaa.

Mikäli uusia toimintamalleja ja uutta teknologiaa otetaan hybridiopettamisessa käyttöön, on uuden osaamisen hankinta välttämätöntä. Siksi onkin tärkeää varmistaa yhtenäinen käyttökokemus kaikissa hybridiopetustiloissa, jotta myös opettajalla on edellytykset onnistua ja samalla minimoida muuttujat eri tilojen välillä. Loppukäyttäjäkokemuksen huomioinen suunnitteluvaiheessa on kriittinen tehtävä, jotta opettaja ei ole esimerkiksi oppilaitoksen AV-tuen varassa järjestäessään hybridiopetustilaisuutta.

Kun hybridiopettamisen kokemus on yhdenmukainen kaikissa tiloissa, opettajalla on aito mahdollisuus oppia toistojen kautta teknologian valjastaminen parhaaseen hyötykäyttöön. Samaan aikaan myös tekniseen säätöön kuluu vähemmän aikaa ja opetuksesta saadaan enemmän irti.

2.2 Hybridiopettamisen muut haasteet

Miksei hybridiopetuksen koeta onnistuneen vielä kovin hyvin?

Tutkimuksemme mukaan opetusalan ammattilaisista alle kolmannes ja opiskelijoista alle puolet ovat kokeneet hybridiopetuksen onnistuneen tähän asti hyvin tai erittäin hyvin. Tutkimuksen mukaan merkittävimpinä juurisyinä tähän ovat aiemmin mainitun osaamisen hankkimisen lisäksi teknologisten ratkaisujen riittämättömyys ja hybridiopetustilojen puute. Opetusalan ammattilaisista 58 % kokivat, että teknologisten ratkaisujen riittämättömyys on haaste tai merkittävä haaste. Opetusalan ammattilaisista 47 % kokivat haasteena tai merkittävänä haasteena, että hybridiopettamiseen ole ylipäätään sopivia tiloja.

Aloita muutamalla laadukkaalla tilalla

Tilat ja niiden teknologiset kyvykkyydet kulkevat tietenkin käsi kädessä. Etäosallistujien osallistuminen linjoilla kiekkokaiuttimen ja esitysmateriaalin varassa ei mahdollista aitoa hybridiopettamisen tilannetta ja johtaa heikompaan oppimisen kokemukseen eri osapuolten näkökulmasta.

Hybridiopettamisen hyödyntäminen organisaatiossa vaatii selkeitä päätöksiä, joilla tarvittava määrä tiloja valjastetaan hybridiopettamiseen sopivaksi. Usein hybridiopettamisen sisäänajo organisaatioon alkaakin yhdellä tai muutamalla tilalla, jonka jälkeen voidaan skaalata ratkaisuja isompaan määrään tiloja - yhdenmukaisella käyttökokemuksella. Aseta tahtotilaksi, että opetustilanne on tasa-arvoinen riippumatta osallistumistavasta, jolloin saadaan aikaan laadukas oppimiskokemus.

Tutkimuksessa esiin nousseiden avoimien kommenttien perusteella monet tähänastiset hybridiopetustilanteet on toteutettu tähän asti sellaisilla ratkaisuilla, jotka eivät mahdollista laadukasta hybridiopetustilannetta.

“Opettajan aktiivisen läsnäolon suuntaaminen kahtaalle on haastavaa. Välillä myös tekniikka haastaa: miten jakaa osallistujien ääni sekä luokkaan että verkkoon kätevästi.”

— Avoin kommentti

Nosta näkeminen, kuuleminen ja osallistaminen tärkeimmiksi

Valjasta teknologia niin, että etäosallistujat ovat koko ajan opettajan näkökentässä, opiskelijat ja opettaja ovat etäosallistujien näkökentässä ja että esitysmateriaali näkyy kaikille. Kattomikrofoneilla saadaan kuka tahansa tilasta kuuluviin.

NOSTA NÄKEMINEN, KUULEMINEN JA OSALLISTAMINEN TÄRKEIMMIKSI

Opetusalan ammattilaisista **32 %** on kokenut hybridiopetuksen onnistuneen tähän asti hyvin tai erittäin hyvin. Aseta tahtotilaksi, että opetustilanne on tasavertainen riippumatta osallistumistavasta.

PRAECOM

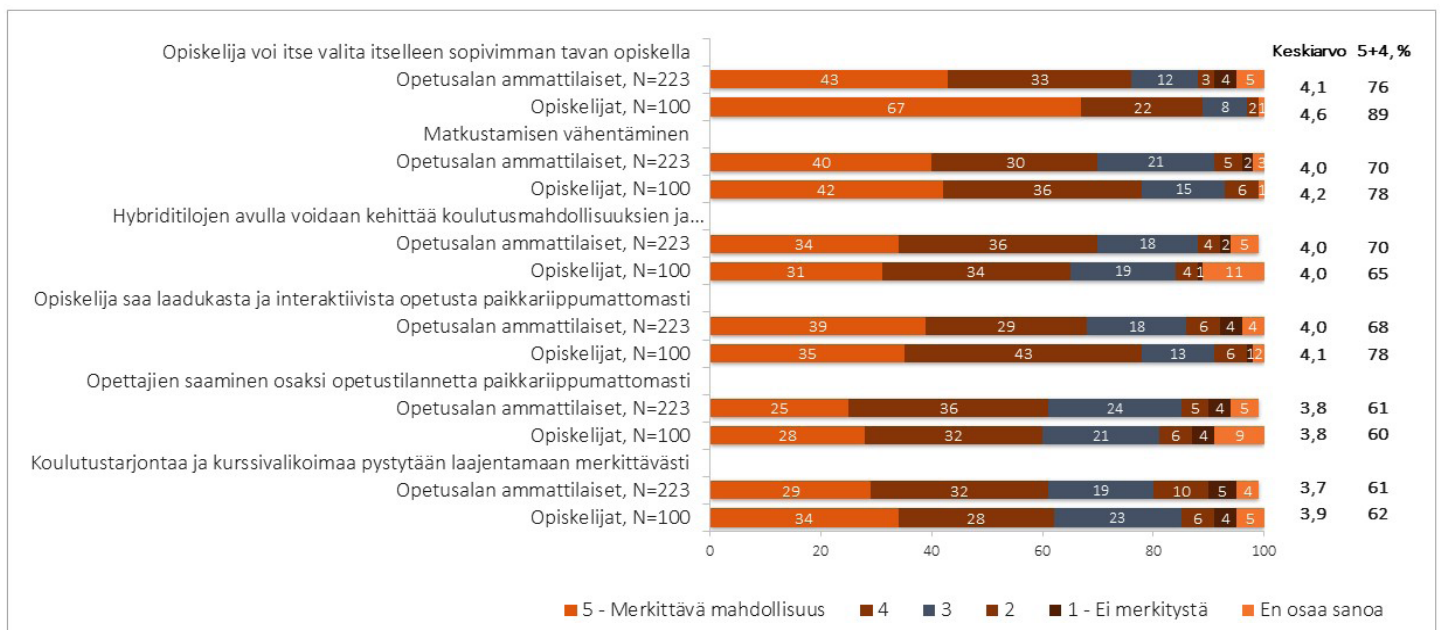
Lähde: Oppiminen vuonna 2025 – tutkimus (Praecom Oy)

2.3. Hybridiopetuksen tulevaisuuden mahdollisuudet ja uhat

Hybridiopettaminen tarjoaa monia mahdollisuuksia

”Miten merkittävänä näet hybridiopettamisen tarjoamat mahdollisuudet jatkossa?”

Kaikki vastaajat(%)

Yli puolet opetusalan ammattilaisista ja lähes 60 % opiskelijoista uskovat, että hybridiopetus tulee lisääntymään tulevien vuosien aikana. Niin opiskelijat kuin opettajat näkivät hybridiopettamisen merkittävimpänä mahdollisuutena sen, että opiskelija voi valita sopivimman tavan opiskella. Tämän lisäksi kuitenkin lähes kaikkiin tutkimuksissa esitettyihin väittämiin, joissa selvitettiin vastaajien suhtautumista hybridiopettamisen mahdollisuuksiin, suhtautuminen oli positiivista.

- Matkustamisen vähentäminen koettiin niin opiskelijoiden (78 %) kuin opetusalan ammattilaisten (70 %) osalta mahdollisuutena tai merkittävänä mahdollisuutena.
- Laadukkaan ja interaktiivisen opetuksen saaminen opiskelijalle paikkariippumattomasti nähtiin myös positiivisena mahdollisuutena. Vastaavasti myös opettajien saaminen opetustilanteeseen paikkariippumattomasti keräsi positiivista suhtautumista niin opiskelijoilta kuin opetusalan ammattilaisilta.

- 70 % opetusalan ammattilaisista ja 65 % opiskelijoista uskovat, että hybriditilojen avulla voidaan kehittää koulutusmahdollisuuksien ja oppilaitosten maantieteellistä kattavuutta
- 61 % opetusalan ammattilaisista ja 62 % opiskelijoista näkivät mahdollisuutena myös sen, että koulutustarjontaa ja kurssivalikoimaa pystytään laajentamaan merkittävästi.

Opetusalan ammattilaisten ideoita hybridiopetuksen hyödyntämiseen

“Hybridiopetus sopii erilaisiin seminaareihin / konferensseihin, erityisesti jos tällaisia tehdään yhteistyössä jonkin toisen korkeakoulun kanssa. Mieleeni muistuu erään kielten opettajien järkkäämä projekti ulkomaisen korkeakoulun kanssa. Ainakin loppuseminaarit järjestettiin tuolloin tietääkseni hybridinä (tai etänä). Hybridiopetus on myös hyvä vaihtoehto, kun opiskelijaryhmä on heterogeeninen porukka. Joku oppii paremmin omassa rauhassa kotona, jollekin on tehokkaampaa tulla kampukselle ja fyysisesti nähdä opettaja, mikä myös madaltaa kysymymisen kynnyistä verrattuna opetuksen seuraamiseen verkossa.”

— Avoin kommentti

“Hybridiopetus sopii harvinaisten oppiaineiden opetukseen esim. kaupunkikoulujen ja maaseudun pienien koulujen yhteistyönä. Oppilaille esim. pitkän sairauspoissaolon aikana tai muissa erityistilanteissa. Perusopetuksessa yläluokille ja 2. Asteen sekä korkeakoulujen opiskelijoille”

— Avoin kommentti

“En näe mitään ehdotonta tilannetta, mihin se ei sopisi. Tähän asti opiskelijat, jotka ovat halunneet olla hybridiopetuksessa etäyhteydellä, ovat olleet motivoituneita tähän opetusmalliin.”

— Avoin kommentti

Millaisia haasteita opetusalan ammattilaiset toivat esille hybridiopetuksessa?

Haasteita nähdään myös avoimissa vastauksissa hybridiopetuksen osalta. Kaikkien osallistujien huomiointi, ryhmätyöskentely, teknologiset haasteet, ryhmäytymisen ongelmat, läsnäoloa vaativat tilanteet ja kuormittuminen nähdään muun muassa teemoina, jotka toistuivat useammassa avoimissa vastauksissa.

“Hybridiopetuksessa monenlaisia ongelmia tällä hetkellä esim. Luokkien tekniikan puutteesta johtuen. Käytännössä opetus on sidottu koneelle, luokassa olijoiden äänet eivät kuulu etänä oleville, etänä opiskelevat jäävät vaille tukea, jos opettaja tukee opiskelijoita luokassa jne. Hybridiopetus uuvuttaa opettajia, eivätkä opiskelijatkaan ole tyytyväisiä tähän oman kokemukseni mukaan.”

— Avoin kommentti

“Hybridiopetuksessa haastavaa opettajalle on huomioida etänä osallistuvat opiskelijat yhtälailla kuin läsnäolevat. Erilaiset studiot ja välineet varmasti helpottavat tässä, kun vuorovaikutus saadaan ensin teknisesti kuntoon. Pelkona on, että etänä opiskelevat jäävät katselijan ja kuuntelijan rooliin, eivätkä pääse aktiivisesti mukaan.”

— Avoin kommentti

Opiskelijoiden näkemät mahdollisuudet hybridiopetuksessa

Opiskelijoiden tuottamissa avoimissa vastauksissa hybridiopetuksen mahdollisuutena korostui etenkin matkustamisen vähentäminen, erityisesti huomioiden muilla paikkakunnilla asuvat opiskelijat. Toisena positiivisena korostuvana teemana olivat luennot, jotka vaativat vähemmän vuorovaikutusta, kuten esimerkiksi teoriapainotteiset luennot, voitaisiin monien vastaajien mielestä järjestää hybridinä.

“Hybridiopetus sopii melkein kaikkiin tilanteisiin, paitsi ne joissa on joko pakollisia fyysisiä juttuja (esim. Lääkäriksi opiskelu) tai tilanteet jossa on oltava yhteistyötä (esim. Ryhmäkeskusteluja) etä ja lähiopiskelijoiden välillä”

— Avoin kommentti

“Hybridiopetus sopii tilanteisiin, jossa ei esim ole tilaa kaikille opiskelijoille, tai joidenkin opiskelijoiden on hyvin vaikea päästä paikan päälle.”

— Avoin kommentti

Opiskelijoiden näkemät haasteet hybridiopetuksessa

Opiskelijat ovat havainnoineet erilaisia tilanteita, joihin hybridiopetus ei sovi. Hybridiopetuksen haasteina opiskelijoiden vastauksissa korostui ryhmätyöskentely, joka nähdään haastavana toteuttaa. Lisäksi vuorovaikutteisuus tietyissä oppiaineissa, tilanteissa tai opetusmetodeissa nähtiin hybridiopetuksen haasteena.

“Hybridiopetus ei sovi ryhmätehtäviin, olisi hyvä jos kaikki jäsenet olisivat paikalla eikä osa etänä. Työt ovat selkeämpiä niin.”

— Avoin kommentti

“Hybridiopetukseen ei sovi tilanteet, joissa kaikkien oppilaiden on tarkoitus olla vuorovaikutuksessa, kuten kielikurssilla olevat väittelyt, taidekurssin yhteinen arvosteluhetki, mikä vain missä kaikkien on tarkoitus olla äänessä. Keskustelut etäopiskelijoiden ja lähiopiskelijoiden välillä esim ryhmätöitä tehdessä voivat olla hankalia järjestää. Musiikkiopetusta ei myöskään voi pitää hybridinä eikä verkko-opetuksena, ellei se ole pelkästään teoriaopintoja.”

— Avoin kommentti

Hybridiopetuksessa on paljon huomioitavaa, jotta se täyttää vaateet

Vastaajien suhtautuminen numeeristen arvojen perusteella hybridiopetuksen hyötyihin oli positiivinen ja myös hybridiopettaminen koetaan asiana, jonka rooli tulee kasvamaan tulevaisuudessa. Samaan aikaan on muistettava, että moni opetustilanne vaatii fyysistä läsnäoloa ja myös teknologiset ratkaisut herättävät kysymysmerkkejä. Monien vastaajien subjektiivinen kokemus hybridiopetuksesta on ollut negatiivinen, jolloin myös suhtautuminen hybridiopetukseen ja siihen liittyvään teknologiaan on epäilevä. Avoimissa vastauksissa oli havaittavissa polarisoitumista, jotkut vastaajat ovat ehdottomia, että hybridiopetus ei sovi mihinkään ja monet taas sitä mieltä, että se sopii lähes kaikkeen. Polarisoitumiseen vaikuttaa vahvasti vastaajien omat taustat ja ammattialat, joiden parissa he toimivat.

Hybridiopettaminen ei sovi kaikille opintoasteille laajassa mittakaavassa, mikä nousi parhaiten esiin tutkimuksen avoimissa kommentteissa. Ammatillisessa koulutuksessa esimerkiksi fyysisen läsnäolon tarve voi alan mukaan olla merkittävä tai perusopetuksessa hybridiopetuksen pitäisi rajautua enemmänkin siihen suuntaan, että opettaja järjestää opetusta muualta. Myös lainsäädäntö vaikuttaa siihen, mikä on nyt ja tulevaisuudessa mahdollista.

Isossa kuvassa väestörakenteen kannalta muutos on vääjäämätöntä, hybridiopetuksella pystymme reagoimaan muutokseen, mikä voi auttaa siinä, että kouluja pystytään säilyttämään nykyisellä maantieteellisellä laajuudella. Esimerkiksi kielten opetuksen kannalta hybridiopetus nähtiin myös alemmilla kouluasteilla potentiaalisiksi. Varsinkin korkeammilla opintoasteilla hybridiopetuksen hyödyt korostuvat valinnanvapauden, matkustamisen vähentämisen ja kurssivalikoiman osalta selkeästi. Esimerkiksi kurssivalikoiman tarjonta interaktiivisen hybridiopetuksen avulla ympäri Suomen voi tarjota paremman oppimisen kokemuksen verrattuna esimerkiksi perinteiseen verkkokurssiin, jota opiskelija suorittaa itsenäisesti vailla interaktiivisuutta muihin.

3. VERKKO-OPETUKSEN MÄÄRITELMÄ JA YLEISYYS OPPILAITOKSISSA

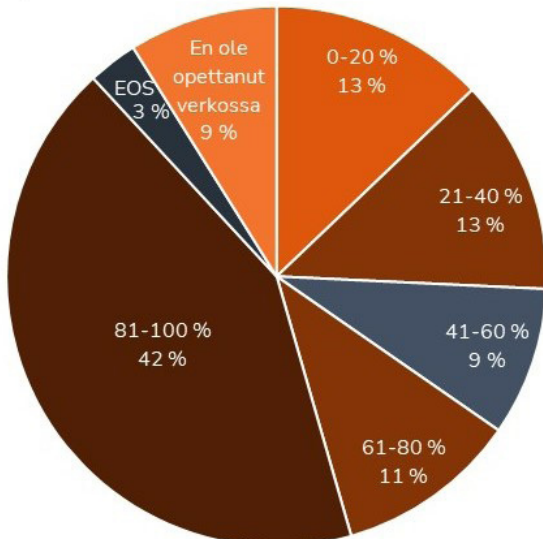

Määritelmä

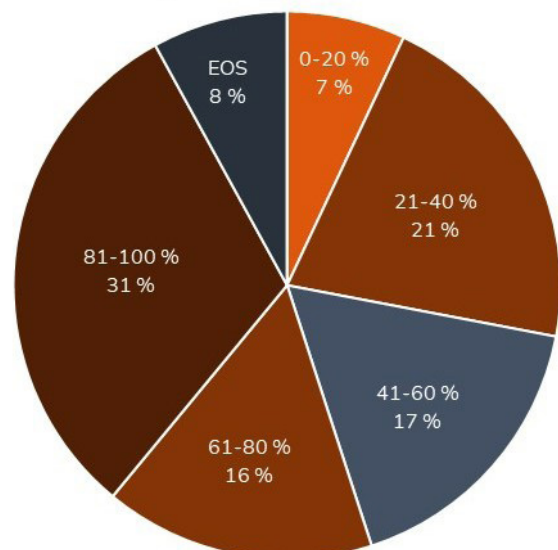
Verkko-oppimisella ja verkko-opetuksella tarkoitetaan oppimistilannetta, jossa opiskelijat ja opettajat osallistuvat vuorovaikutteiseen oppimistilanteeseen tietoverkkojen välityksellä.

Arvio verkko-opetuksen / verkko-oppimisen määrästä pandemia-aikana 04/2020–03/2022

Opetusalan ammattilaiset, N=223

Opiskelijat, N=100

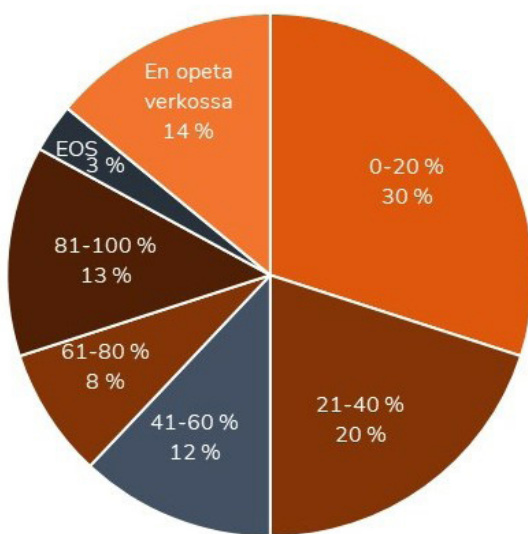

Arvio verkko-opetuksen / verkko-oppimisen määrästä lukuvuonna 2022-23

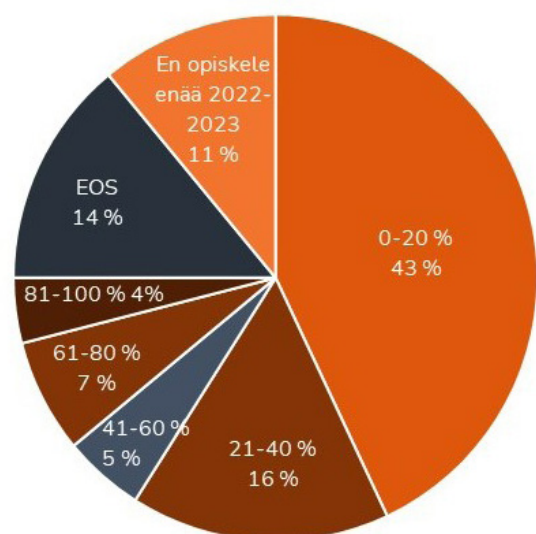
Pandemia-aikana lähes kaikki opetusalan ammattilaiset toteuttivat verkko-opetusta. Jatkossakin lukuvuonna 22-23 83 % opetusalan ammattilaisista uskoo tekevänsä verkko-opetusta.

Seuraavaksi käymme läpi oleelliset löydökset, johtopäätökset ja kehitysehdotukset verkko-opettamisen osalta kyselytutkimuksesta.

Opetusalan ammattilaiset, N=223

Opiskelijat, N=100

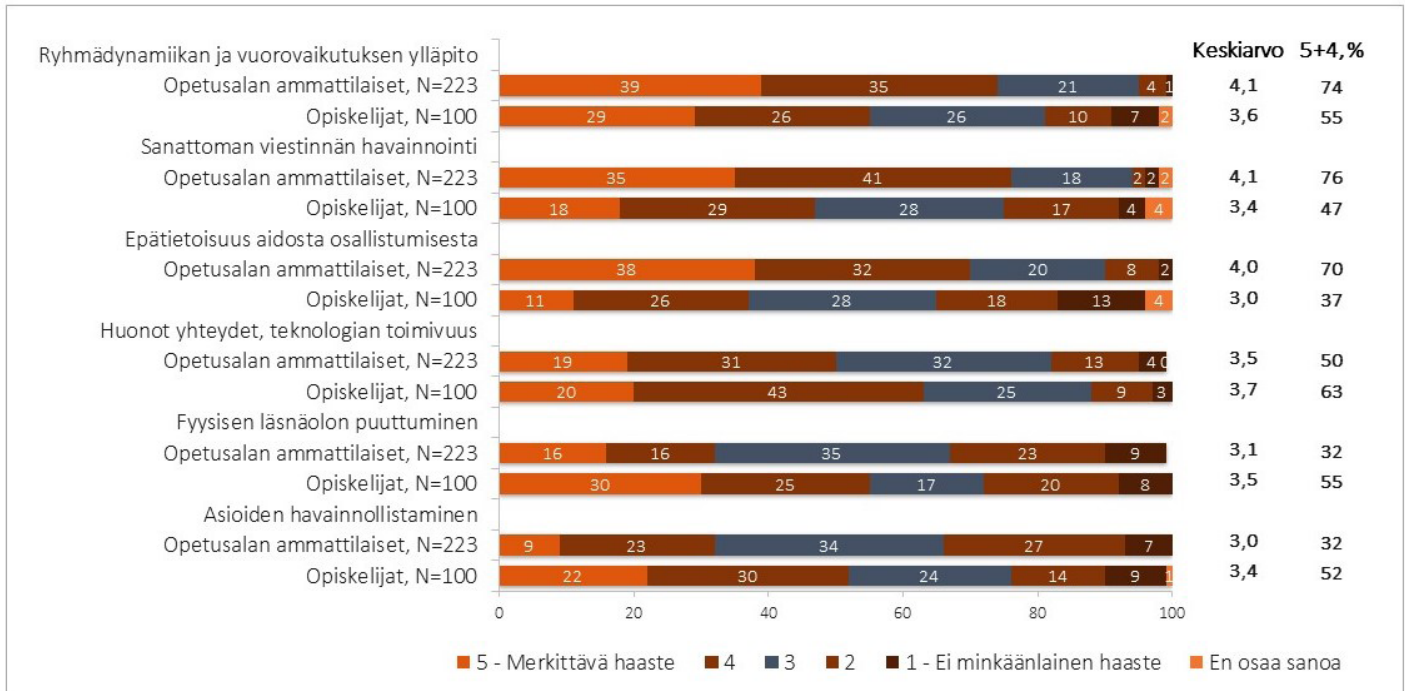
3.1. Verkko-opetuksen suurimmat haasteet liittyvät vuorovaikutukseen

Opetusalan ammattilaisille verkko-opetuksen kolme suurinta haastetta ovat:

1. Ryhmädynamiikan ja vuorovaikutuksen ylläpito (74 % opetusalan ammattilaisista koki tämän haasteeksi tai merkittäväksi haasteeksi)
2. Sanattoman viestinnän havainnointi (76 % opetusalan ammattilaisista koki tämän haasteeksi tai merkittäväksi haasteeksi)
3. Epätietoisuus aidosta osallistumisesta (70 % opetusalan ammattilaisista koki tämän haasteeksi tai merkittäväksi haasteeksi).

”Mitkä ovat mielestäsi verkko-opinon suurimmat haasteet?”

Kaikki vastaajat (%)

Opiskelijoille verkko-opetuksen kolme suurinta haastetta ovat:

1. Huonot yhteydet ja teknologian toimivuus (63 % opiskelijoista koki tämän haasteeksi tai merkittäväksi haasteeksi)
2. Fyysisen läsnäolon puuttuminen (55 % opiskelijoista koki tämän haasteeksi tai merkittäväksi haasteeksi)
3. Ryhmädynamiikan ja vuorovaikutuksen ylläpito (55 % opiskelijoista koki tämän haasteeksi tai merkittäväksi haasteeksi)

Opetusalan ammattilaiset painivat monilta osin samanlaisten haasteiden kanssa kuin monet yritykset. Fyysisen läsnäolon puute ei ole juuriongelma, työasemat ja sovellukset toimivat ja esitystä pystytään näyttämään. Mutta kun mennään viestinnän vaikuttavuuteen, löytyy selkeät haasteet vuorovaikutuksen kehittämiseen. Opiskelijoilla suurimmat haasteet jakautuivat opetusalan ammattilaisiin nähden tasaisemmin. Yhtenevänä teemana TOP3:een nousi ryhmädynamiikka ja vuorovaikutus. Opiskelijoille fyysinen läsnäolo on selvästi tärkeämpää, johon voi liittyä ryhmäytymisen tarpeet ja oppimisen kokemus. Opiskelijoille myös yhteydet ja teknologian toimivuus osoittautuivat haasteeksi, johon voi liittyä kotona olevat yhteydet ja käytettävissä olevat laitteet etäopiskeluun.

Yhdistä tiimejä ja aktivoi vuorovaikutusta paikkariippumattomasti

YHDISTÄ TIIMEJÄ JA AKTIVOI VUOROVAIKUTUSTA PAIKKARIIPPUMATTOMASTI

Opetusalan ammattilaisille verkko-opetuksen **kolme suurinta haastetta** ovat ryhädynamiikan ja vuorovaikutuksen ylläpito, sanattoman viestinnän havainnointi ja epätietoisuus aidosta osallistumisesta. Rakenna näihin kulttuuria ja käytäntöjä, joilla vuorovaikutusta saadaan aikaan myös verkon yli.

PRAECOM

Lähde: Oppiminen vuonna 2025 –tutkimus (Praecom Oy)

Ryhädynamiikan ja vuorovaikutuksen ylläpito: Teknologia tarjoaa meille tänä päivänä mahdollisuuksia, joilla vältämme pitkät monologit ja puhtaasti opettajavetoiset oppimistilanteet. Oppimistilanteiden rakentaminen niin, että lisätään sisältöön mukaan tiimityötehtäviä (esim. Breakout Rooms) ja esimerkiksi äänestyksiä, saadaan aikaan vuorovaikutteisuutta pienryhmissä tai koko ryhmän kesken.

Sanattoman viestinnän havainnointi: Jos kulttuuri on sellainen, että kamerat pidetään aina kiinni, puhumme ikuisesti nimikirjaimille. Jos kamerat ovat päällä, samalla myös ryhädynamiikka paranee. Tämä on kuitenkin vasta toinen puoli. Etenkin opettajan tulisi pystyä näkemään opiskelijat omalla ruudullaan, jotta kameroiden käytöstä saadaan tehoja irti. Tähän tarkoitukseen rakennetaan usein opetusstudioita, joista löytyy laitteisto, joka mahdollistaa tämän. Opetusstudiot voivat olla varattavia tiloja siinä missä luokkatilat, kokoushuoneet ja muut tilat. Toisaalta voidaan hankkia laitteet, jotka kulkevat helposti tilasta toiseen.

Epätietoisuus aidosta osallistumisesta: Edelliset kehityskohdat auttavat opettajaa havainnoimaan läsnäolon kameroiden, keskustelujen, pienryhmätyön kautta sekä äänestysten ja muiden aktivoivien metodien avulla.

3.2. Verkko-opetuksen tulevaisuuden mahdollisuudet ja uhat

Verkko-opetus nähdään tarpeellisena

Kuten aiemmassa graafissa nähtiin, opetusalan ammattilaiset uskovat, että verkko-opetusta tehdään jatkossakin. Yli viidennes opetusalan ammattilaisista uskoo siihen, että jopa 60 % opetuksesta tapahtuu 22-23 lukuvuonna verkon kautta.

Vain 17 % opetusalan ammattilaisista ja 28 % opiskelijoista eivät näe verkko-opettamista tarpeellisena seuraavien vuosien aikana. Tarpeet verkko-opettamiselle ovat siis olemassa. 56 % opetusalan ammattilaisista näkee myös, että verkko-opettaminen on jo yleisesti käytössä heidän organisaatiossaan. Verkko-opettamisen kulttuuri on siis jo pitkälti vakiintunut moniin organisaatioihin. Suurin osa opetusalan ammattilaisista ja opiskelijoista myös uskovat siihen trendiin, että opiskelijat haluavat jatkossa enemmän valinnanvapautta siihen, osallistuvatko he opetukseen etänä vai läsnä, jolloin valinnanvapaudesta voi muodostua jopa kilpailuetu oppilaitokselle etenkin korkeakouluasteella.

“Verkko-opetus sopii kaikenlaiseen. Sekä itsenäiseen, että yhdessä työskentelyyn. Kaikki lähtee opettajasta, pedagogiikasta ja siitä, miten opettaja on valmis panostamaan etäopetukseen.”

— Avoin kommentti (opetusalan ammattilainen)

“Verkko-opiskelu toimii parhaiten itsenäisille opiskelijoille, jotka ovat jo oppineet toimimaan omatoimisesti ja käyttämään avuksi ulkoisia lähteitä sekä työkaluja. Verkko-opetus toimii parhaiten, kun aihe on tekninen. Verkko-opetuksessa on myös mahdollista pitää oppimateriaali hyvin tiivinä itse suosin sitä että yksittäinen tallenne on alle 20 minuuttia pitkä ja siitä olisi karsittu kaikki ylimääräinen pois. Tietenkään ole järkevää tiivistää 1,5h paketti 20minuuttiin, vaan jakaa 1,5h luento pienempiin osiin, jotta tieto jää parhaiten päähän ja yksittäisiä asioita on helppo palata kertaamaan.”

— Avoin kommentti (opiskelija)

Verkko-opetus nähdään tarpeellisena

Opetusalan ammattilaiset ovat kokeneet verkko-opettamisen huomattavasti positiivisemmin kuin opiskelijat. Opetusalan ammattilaisista vain 5 % on kokenut verkko-opettamisen negatiivisesti kun taas opiskelijoista joka viidennellä on negatiiviset kokemukset verkko-opetuksessa.

Panosta opetusmateriaaliin

Opiskelijoille ylivoimaisesti tärkeintä verkko-oppimisen onnistumisen kannalta on opetus- ja esitysmateriaalien laatu. Panostamalla tähän osa-alueeseen voidaan parantaa opiskelijoiden oppimiskokemusta.

“Verkko-opiskelussa tärkeää on opiskelun punaisen langan ja tavoitteiden viestintä. Hiotut työskentelydokumentit-/ dokumentointipohjat, jolloin osallistujat voivat keskittyä tavoitteen mukaiseen työskentelyyn sen sijaan että miettivät sopivaa dokumentointiformaattia. Liian monasti esimerkiksi breakoutroomeissa ryhmätyöt lähtevät liikkeelle hitaasti siksi, että ohjeet ovat jääneet yhteiseen tilaan ja tehtävän tulosten raportointivälineet ovat keskinkertaiset.”

— Avoin kommentti (opetusalan ammattilainen)

“Tärkeää, että oppijoilla on kustannettua laadukasta opetusmateriaalia, jotta oppijalla säilyy kokonaiskuva opetettavasta asiasta.”

— Avoin kommentti (opetusalan ammattilainen)

Vahvista vuorovaikutusta varmistaaksesi kaikkien mukanaolon

Opetusalan ammattilaisille selkeästi tärkeintä on osallistujien aktiivinen läsnäolo ja keskittyminen. Kuten jo aiemmissa kehitysehdotuksissa kävi ilmi, vuorovaikutusta voidaan vahvistaa erilaisilla keinoilla, jolla pystytään varmistamaan opiskelijoiden aktiivisuus ja keskittyminen aiheeseen.

“Verkko-oppimisessa opettajan ammattitaito ja kyky toimia verkkoyhteyden välityksellä on tärkein. Verkko-oppimistilanteessa on helppoa harhautua muiden asioiden pariin, koska koneella voi tehdä mielenkiintoisempia asioita kuin istua zoom-luennolla.”

— Avoin kommentti (opiskelija)

“Verkko-oppimisessa opettajan aktiivinen opiskelijoilta kyseleminen aiheeseen liittyen on tosi tärkeää.”

— Avoin kommentti (opiskelija)

4. Yhteenveto

Tähänastiset kokemukset hybridiopetuksesta eivät ole olleet kovinkaan hyviä. Hybridiopetuksen haasteina ovat opettajien uuden osaamisen hankkiminen ja toimivat teknologiset ratkaisut. Hybridiopetus tarjoaa useita mahdollisuuksia, joista opiskelijat ja opettajat ovat varsin samaa mieltä. Joka toisen mielestä hybridiopetus tulee jatkossa olemaan merkittävästi yleisempää.

Verkko-opetus on tullut jäädäkseen ja on vakiintunut suurimpaan osaan organisaatioita. Opetusalan ammattilaiset ovat kokeneet sen kuitenkin huomattavasti onnistuneempaan kuin opiskelijat. Opetusalan ammattilaisten ja opiskelijoiden välillä on suuria eroja siinä, mitkä asiat koetaan tärkeimpinä onnistumisen kriteereinä ja toisaalta kompastuskivinä. Opetusalan ammattilaisille aktiivinen läsnäolo ja keskittyminen ovat tärkeimmät asiat verkko-opetuksen onnistumiselle. Opiskelijat puolestaan pitävät opetus- ja esitysmateriaalien laatua selvästi muita asioita tärkeämpänä. Valinnanvapaus, etänä vai fyysisesti läsnä, on tärkeää opiskelijoille. Aina valinnanvapaus ei ole kuitenkaan mahdollista, vaan on huomioitava millaiset opetustilanteet tarvitsevat fyysistä läsnäoloa kaikilta.

Haluatko lisätietoa verkko- ja hybridiopetuksen ratkaisuksista?

Ota yhteyttä!

Ciscon laadukkaat ja helppokäyttöiset laitteet sopivat erinomaisesti verkko- ja hybridiopettamisen ratkaisuiksi. Olemme Ciscon virallinen yhteistyökumppani Suomessa ja vastaamme heidän teknologian jälleenmyynnistä, asennuksesta, ylläpidosta, käyttökoulutuksesta ja tuesta.

PRAECOM